

Kapittel 9A - Til barns beste

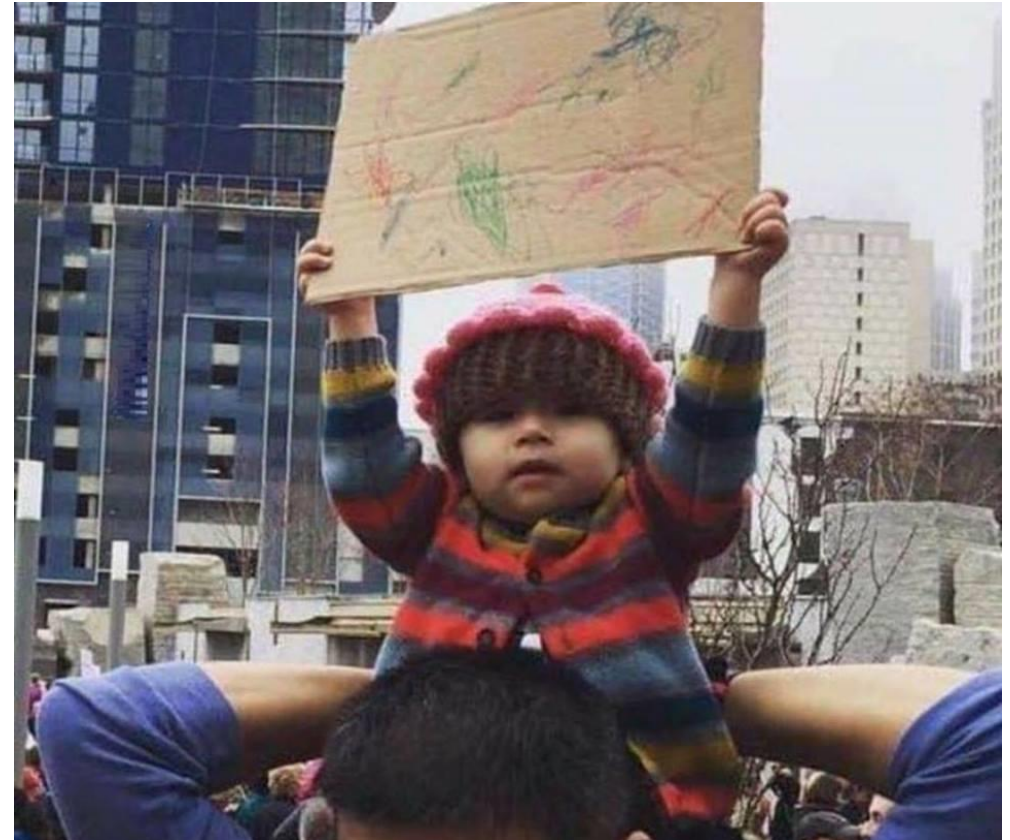
Namsos 16. september 2019

Trondheim 20. september 2019

Jorun Sandsmark, KS

§ 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

- Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

MOBNING ER EN FÆLLESSKABSFORM

- Et udstødelses *vi*
- Et uformelt fællesskab i en formel social sammenhæng.

Mobning forstået som social dynamik – og ikke som et
følgsmål om sammenstød mellem personlige
egenskaber.

Forstå mobbing

Første ordens perspektiv

- Gjentatt negativ atferd fra en eller flere sammen, rettet mot en som ikke kan forsvare seg.
- Individuell dysfunksjon og antisosial atferd

Andre ordens perspektiv

Longing for belonging og sosial eksklusjonsangst

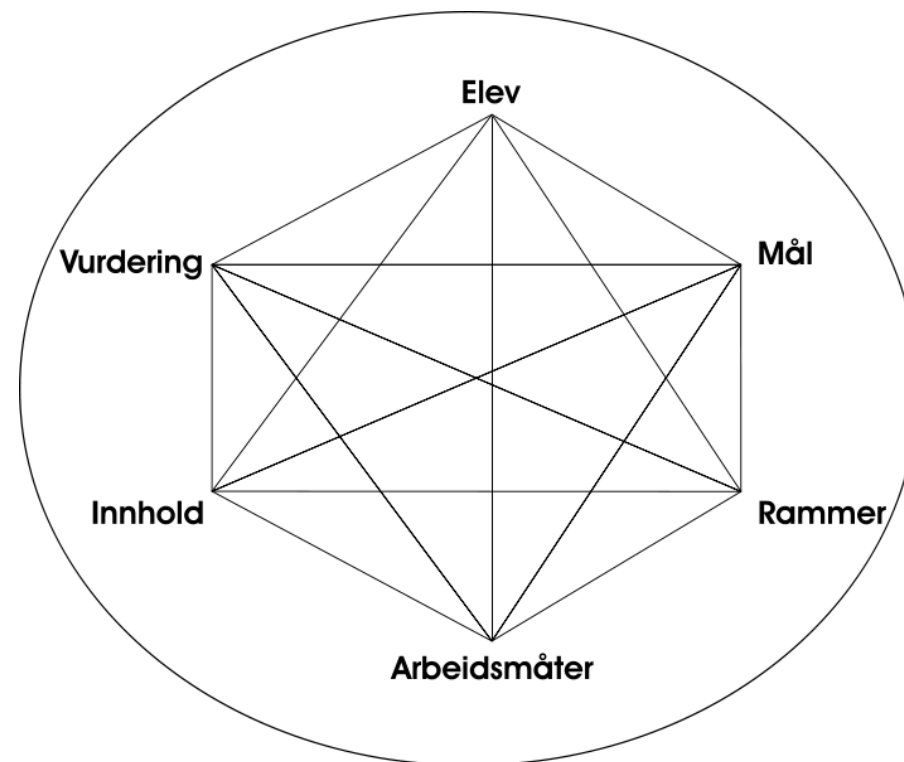
- Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning.
- En uformel fællesskapsform, der bygger på systematiske udstødelsesmønstre af deltagere i formelle sociale sammenhænge.....

Konsekvenser

- Hvordan vi forebygger, arbeider kontinuerlig og systematisk
- Hva vi ser etter når vi følger med
- Hva vi undersøker
- Hvilke tiltak vi setter i verk

Pedagogene

- Skolen skal jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Elevane skal involverast i denne vurderinga. Skoleeigaren har ansvar for å sjå til at vurderinga blir gjennomført etter føresetnadene. (forskrift til opplæringsloven § 2-1)

Ansvar, involverte, parter og hvem tar vare på hvem?

Ansvar

§ 13-1. Plikt for kommunen til å sørge for grunnskoleopplæring

- Kommunen skal oppfylle retten til grunnskoleopplæring etter denne lova for alle som er busette i kommunen.

§ 13-3. Plikt for fylkeskommunen til å sørge for vidaregåande opplæring

- Fylkeskommunen skal oppfylle retten til vidaregåande opplæring etter denne lova for alle som er busette i fylkeskommunen.

§ 9 A-13. Tvangsmulkt

- For å sikre gjennomføringa av vedtak etter § 9 A-6 fjerde ledd kan Fylkesmannen og klageinstansen fastsetje tvangsmulkt for skoleeigaren. Avgjerd om tvangsmulkt kan gjerast samtidig med vedtak etter § 9 A-6 fjerde ledd eller seinare.

§ 9 A-14. Straffansvar

- Med bøter, fengsel i opp til 3 månader eller begge delar blir den straffa som forsettleg eller aktaust, og alvorleg eller gjentekne gonger, bryt plikta etter § 9 A-4 første og andre ledd og § 9 A-5. Med bøter, fengsel i opp til 3 månader eller begge delar blir rektoren straffa som forsettleg eller aktaust, og alvorleg eller gjentekne gonger, bryt plikta etter § 9 A-4 tredje og fjerde ledd.
- Dersom § 9 A-4 første til fjerde ledd eller § 9 A-5 er brotne av nokon som handlar på vegner av skolen, kan skoleeigaren straffast, jf. straffeloven § 27.

FoU om håndhevingsordningen

FoU om håndhevingsordningen i skolemiljø saker

To problemstillinger:

- Samhandlingsrutiner mellom fylkesmannen og kommunene/fylkeskommunen når saker er meldt til fylkesmannen
- Hvem og/eller hva er tiltakene i fylkesmannens vedtak rettet mot?
- Aktuelle spørsmål/problemstillinger:
 - Hvilken kommunikasjon det har vært mellom fylkesmann, skole og kommune/ fylkeskommune før fylkesmannens vedtak om tiltak ble fattet i saker hvor det er konkludert med at aktivitetsplikten er brutt?
 - Hvilken samhandling med fylkesmannen anser kommuner/fylkeskommuner som hensiktsmessig i saker som er meldt i henhold til opplæringslovens § 9A-6?
 - Hvordan kan håndhevingsordningen justeres/presiseres fra lovgivers side for å sikre reell og løpende involvering av kommunen/fylkeskommunene i periode fra sak meldes til vedtak om tiltak fattes?
 - Om, og hvordan fylkesmannen har vurdert konsekvensen for skolemiljøet/ læringsmiljøet i elevgruppen, klassen og skolen samlet før vedtak er fattet
 - Hva gjør nyere mobbeteorier med partsproblematikken? Er andre elever parter i sakene?
 - Hvordan kan lovverket tilpasset nyere mobbeteori?

Snakk sammen om skolemiljøet

Samtaleopplegg

<https://www.skolelederforbundet.no/om-oss/aktuelt/Snakk-sammen-om-skolemiljoet>

Litt mer om mobbing

Hva er en skolemiljøsak?

Hvem har definisjonsmakten?

- Elevene har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring
- Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering. (i forslaget til barnehagelov er det også lagt til utestengning)
- Elevens subjektive opplevelse

Hva er mobbing (Utdanningsdirektoratet)

- **Mobbing kan for eksempel være:**
- å bli baksnakket
- å få spredt et rykte om seg
- å bli holdt utenfor
- å bli presset eller truet til å gjøre ting for andre som en ikke vil
- å bli kalt noe stygt eller få en stygg kommentar for eksempel om utseende, klær, tro, eller dialekt
- å bli slått, dyttet eller pirket på
- å få sekken sin, eller noe annet en eier, kastet rundt
- å ikke få være med i grupper på sosiale medier
- å aldri få kommentarer eller likes på bilder eller andre ting
- å få sårende eller stygge meldinger, bilder og videoer
- at noen sprer bilder eller video av noen som er nakne

Beredskapsteam mot mobbing

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/kommunalt-beredskapsteam-mot-mobbing/>

Hva er beredskapsteam mot mobbing?

Forankring i kommunen

Organisering av beredskapsteamet

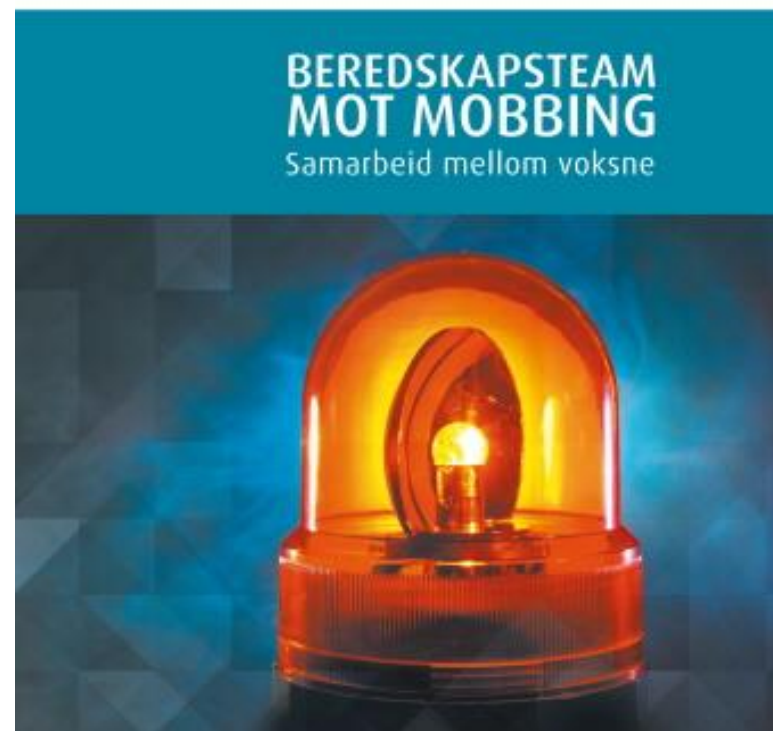
- Sammensetning av beredskapsteamet
- Plassering i kommunen
- Teamets myndighet

Hvem kan be om bistand?

Organisering av arbeidet i teamet

Taushets- og samhandlingsregler

Eksempel fra Råde kommune - dialogbasert møteform

Gode læringsmiljø i barnehager og skoler - Felles satsingsområde 2016-2019

Mål:

Alle skal oppleve tilhørighet sosialt og faglig i fellesskapet.

Kjennetegn:

- **Alle opplever å bli sett og verdsatt for den en er – hver dag**
Vi ser glade og fornøyde barn
Vi ser barn som tør å spørre, si ifra og viser følelser
Vi hører barn som bruker begrepene «vi» og «oss»
Vi ser barn som har blikkontakt når de kommuniserer
Vi ser barn som verdsetter annerledeshet
- **Alle opplever vennskap – hver dag**
Vi ser og hører barn som hjelper hverandre uoppfordret
Vi ser at alle har noen å være sammen med
Vi ser barn som har gode relasjoner over tid
Vi ser barn som er trygge i møte med andre
- **Alle opplever mestring og tydelige forventninger – hver dag**
Vi ser faglig framgang hos alle barn
Vi ser og hører aktive, deltakende og engasjerte barn som viser læringsglede
Vi hører barn som setter ord på sin egen læring
Vi ser barn som tør å gjøre feil
Vi ser barn som takler motgang
Vi ser barn som tør å prøve igjen
- **Alle opplever glede ved å leke og ved å lære – hver dag**
Vi hører latter
Vi ser barn som er engasjerte
Vi ser undring, utforskertrang og skaperglede
Vi ser barn som gir plass i leken, men som også kan si nei
Vi ser barn som kan bytte mellom egne og andres behov

